

SAMRÅD OM EUROPA 2020-STRATEGIN

Namn: *Europaforum Norra Sverige*

Kontaktuppgifter:

*Adress: Att. Jenny Mozgovoy
Robetsviksgatan 7
971 89 Luleå*

Telefonnummer: +46 70 785 10 44

E-post: jenny.mozgovoy@nll.se

Bosättningsland: *Sverige*

Språk du svarar på: *Svenska*

Organisationstyp:

☐ *Medlemsland*

☐ *Myndighet*

☐ *Registrerad organisation*

☐ *Registrerat företag*

☐ *Privatperson*

☐ *Oregistrerad organisation/företag*

☐ *Annat, ange vad: Norra Sveriges gemensamma politiska lobby nätverk i EU-frågor. Europaforum består av politiker på lokal och regional nivå från Norrbotten, Västerbotten, Jämtland och Västernorrland.*

Vilket eller vilka områden gäller dina svar?

☐ *Ekonomi och finans*

☐ *Konkurrenskraft*

☐ *Industri*

☐ *Inre marknaden*

- ☐ Sysselsättning
- ☐ Forskning, utveckling och innovation
- ☐ Digitala ekonomin
- ☐ Klimat, energi och resurseffektivitet
- ☐ Utbildning
- ☐ Fattigdom och socialt utanförskap
- ☐ Annat, ange vad: samtliga områden ur ett flernivåstyresperspektiv

Id-nummer i öppenhetsregistret (om du eller din organisation är registrerade där):

Ditt svar

- ☒ får publiceras tillsammans med dina personuppgifter
- ☐ får publiceras anonymt
- ☐ får inte publiceras alls

A) Bakgrund till samrådet

Europa 2020 är EU:s strategi för smart och hållbar tillväxt för alla som inleddes i mars 2010. Målet är att EU ska bli en kunskapsbaserad, konkurrenskraftig ekonomi samtidigt som vi vill behålla EU:s sociala marknadsekonomiska modell och förbättra resurseffektiviteten. Strategin utformades som ett partnerskap mellan EU och medlemsländerna med tillväxt och fler jobb som drivkraft.

Europa 2020-strategin bygger på fem övergripande mål för sysselsättning, forskning och utveckling (FoU), klimat och energi¹, utbildning samt kampen mot fattigdom och socialt utanförskap. Strategin omfattar också en serie handlingsprogram – så kallade flaggskeppsinitiativ – på sju olika områden som är viktiga för tillväxten, nämligen innovation, den digitala ekonomin, sysselsättning och unga, industripolitik, fattigdom och resurseffektivitet. För att nå målen i strategin vidtas också EU-åtgärder på andra områden, till exempel den inre marknaden, EU-budgeten och EU:s utrikespolitiska agenda.

Europa 2020-strategin genomförs och följs upp inom den europeiska planeringsterminen, den årliga cykeln för samordning av ekonomi- och finanspolitiken på EU-nivå. Planeringsterminen omfattar diskussioner mellan EU-institutionerna om de övergripande prioriteringarna, årliga åtaganden från medlemsländerna och landsspecifika

¹ I januari 2014 presenterade kommissionen en [klimat- och energipolitisk ram](#) för 2020–2030. Bland de nya målen finns en sänkning av växthusgasutsläppen med 40 procent jämfört med nivån 1990, ett bindande mål för EU om att de förnybara energikällornas andel ska vara minst 27 procent och förnyade ambitioner för energieffektivitet.

rekommendationer som kommissionen utarbetar och som stats- och regeringscheferna i Europeiska rådet samtycker till. EU-länderna ska sedan beakta rekommendationerna när de lägger fast sin politik och sina budgetar. Tillsammans med EU-budgeten är de landsspecifika rekommendationerna de viktigaste instrumenten för att genomföra Europa 2020-strategin.

Efter fyra år med strategin har kommissionen nu föreslagit en översyn, vilket Europeiska rådet godkände på sitt möte den 20–21 mars 2014. Den 5 mars 2014 antog kommissionen meddelandet "En genomgång av strategin Europa 2020 för smart, hållbar tillväxt för alla" ([meddelande](#) och [bilagor](#)). Där drar kommissionen en del lärdomar av de första åren med strategin. Mot bakgrund av genomgången och den gradvisa ekonomiska återhämtningen är det dags att fundera över hur strategin ska utformas för de kommande åren.

Med hjälp av frågorna i vårt samråd vill vi få dina synpunkter på lärdomarna efter de första åren med Europa 2020-strategin. Vi vill också veta vilka faktorer vi bör ta hänsyn till för att vidareutveckla strategin så att den blir en tillväxtstrategi för EU efter krisen.

B) Frågor

1. Utvärdering av Europa 2020-strategins genomförande mellan 2010 och 2014

Innehåll och genomförande

- Vad innebär Europa 2020-strategin för dig? Vad förknippar du i första hand strategin med?

Europaforum Norra Sverige tycker att Europa 2020-strategin ger en gemensam långsiktig målbild för tillväxt- och utvecklingsarbetet i Europa. En övergripande vägledande strategi som medlemsstater, regioner och kommuner kan ta avstamp i för att vidareutveckla utifrån sina specifika förutsättningar. Europaforum anser att strategins styrka ligger i att den har förankras i flertalet politiskt antagna strategier på europeisk, nationell, regional så väl som lokal nivå.

- Anser du att Europa 2020-strategin har gjort skillnad totalt sett? Förklara närmare.

Europaforum Norra Sverige anser att Europa 2020-strategin har gjort skillnad. Den har fått stort genomslag i strategi och planeringsarbetet. Den har inte fått Europaforums regioner att ändra sina prioriteringar, men den synliggör hur norra Sveriges utvecklingsarbete ligger i linje med hela EUs och att det finns på förhand fastställda mål att sträva mot.

- Har kunskapen om vad de andra EU-länderna gör för att nå Europa 2020-målen påverkat ditt lands förhållningssätt? Ge gärna några exempel.

Europaforum Norra Sverige anser att det är tveksamt om strategin har bidragit till ökade kunskaper om hur andra EU-länder går till väga för att nå Europa 2020 målen och därmed mest troligt inte heller påverkat Sveriges förhållningssätt. Däremot ger strategin en möjlighet att lättare jämföra måluppfyllelsen mellan oss själva och andra, vilket kan påverka förhållningssättet.

- Har aktörerna varit tillräckligt engagerade i Europa 2020-strategin? Är du engagerad i Europa 2020-strategin? Skulle du vilja vara mer delaktig? Om ja, hur?

Europaforum Norra Sverige anser att aktörerna engagemang har varit mer än förväntat baserat på erfarenheterna med Lissabonstrategin. Det är Europaforums uppfattning att alla aktörer som arbetar med regional utveckling i Sverige är engagerade i Europa 2020 strategin oavsett om aktören är medveten om det eller ej.

Verktyg

- Motsvarar de nuvarande målen för 2020 strategins syfte att främja tillväxt och jobb? [Mål: minst 75 procent av alla i åldern 20–64 år ska arbeta, FoU-investeringarna ska uppgå till 3 procent av BNP, utsläppen av växthusgaser ska vara 20 procent lägre än 1990, 20 procent av energin ska komma från förnybara energikällor och energieffektiviteten ska ha ökat med 20 procent, andelen elever som hoppar av skolan i förtid ska vara mindre än 10 procent, minst 40 procent av de unga ska ha universitets- eller högskoleexamen och andelen människor som lever i eller riskerar fattigdom och socialt utanförskap ska ha minskat med 20 miljoner?]

Europaforum Norra Sverige tycker generellt att nuvarande mål är bra och uppskattar att det är gemensamma, få och fokuserade mål.

- Finns det några av målen som du anser är viktigare än de andra? Förklara närmare.

Europaforum Norra Sverige ställer inget mål över de andra utan anser att målen kompletterar och är beroende av varandra.

- Tycker du att det är bra att målen på EU-nivå omvandlas till mål för de olika medlemsländerna? Om så är fallet, hur anser du att de nationella målen bäst fastställs? Har de nationella målen hittills varit lagom/för ambitiösa/inte tillräckligt ambitiösa?

Europaforum Norra Sverige anser att det är viktigt att målen även fortsättningsvis anpassas på nationell nivå efter medlemsstaten och ingående regioners förutsättningar. De nationella målen måste tas fram i dialog med regionerna och bygga på samlade regionala förutsättningar att uppfylla fortsättningen av Europa 2020.

Europaforum Norra Sverige motsätter sig att medlemsländerna gör egna tolkningar av målen. De nationella målen måste vara jämförbara mellan medlemsstater, annars blir det problem med att mäta måluppfyllnad särskilt då det finnas stora inomnationella och inomregionala skillnader. Sveriges val att göra om fattigdomsmålet har försvårat arbetet med Europa 2020 på regional och lokal nivå.

- Vad har de sju handlingsprogrammen för tillväxt tillfört? Har du några konkreta exempel på programmens genomslag [*"Flaggskeppsinitiativen" är En digital agenda för Europa, Innovationsunionen, Unga på väg, Ett resurseffektivt Europa, En integrerad industripolitik för en globaliserad värld, En agenda för ny kompetens och arbetstillfällen och Den europeiska plattformen mot fattigdom*]?]

Europaforum Norra Sverige anser att flaggskeppsinitiativen kan bidra till att förstärka samarbetet mellan aktörer från EU till lokal nivå inom utpekade sakområden. Ett exempel

är den digitala agenda där den i Sverige både finns framtagen på nationell och regional nivå vilket medfört att sakområdet blir väl genomarbetat samt belyser vilket ansvarstagande och åtgärder som behövs på olika nivåer. Men detta måste vara ett samarbete av ömsesidigt intresse och därför motsätter sig Europaforum Norra Sverige krav på regional nivå att anta strategier kopplade till flaggskeppsinitiativen.

2. Anpassning av Europa 2020-strategin: en tillväxtstrategi för EU efter krisen

Innehåll och genomförande

- Behöver EU en omfattande och övergripande tillväxt- och sysselsättningsstrategi på medellång sikt för de kommande åren?

Europaforum Norra Sverige tycker att EU skall hålla kvar Europa 2020-strategin. En medellång strategi för de kommande åren behövs inte. Europas strategi för tillväxt och sysselsättning måste vara långsiktig för att vi tillsammans ska kunna bygga en hållbar framtid. Långsiktigheten i strategier är av högsta vikt för att medlemsländer och regioner ska ha möjlighet att lägga om politik och anpassa sina mål och prioriteringar. Kortsiktiga, eller om man väljer att kalla dem medellångsiktiga, strategier vid sidan av eller istället för Europa 2020 riskerar att urvattna legitimiteten i strategiarbetet på nationell och regional nivå.

- Vilka är de viktigaste och mest relevanta områden som man bör arbeta med för att åstadkomma smart och hållbar tillväxt för alla?

Europaforum anser att Europa 2020 lyfter bra och relevanta områden. Omfattande och övergripande frågor kräver tid därför anser Europaforum att EU ska fortsätta det långsiktiga arbetet med de prioriterade frågorna i Europa 2020.

- Vilka nya utmaningar bör finnas med inför framtiden?

Europaforum Norra Sverige understryker att det är krävs långsiktiga strategier för att skapa framtida tillväxt i Europa. Dessa strategier behöver ta hänsyn till regionala skillnader och ge skräddarsydda instrument till regioner vars förutsättningar gör det svårt att uppnå strategins mål. Europaforum Norra Sverige har uppmärksammat en förändring av sammanhållningspolitiken som innebär att fokus flyttats från sammanhållning till innovation och till städer som tillväxtmotorer. EU måste se till helheten – som innebär att inte enbart städer är motorer för tillväxt. Landsbygden står inför utmaningen att locka invånare och arbetstillfällen. Studier av landsbygden visar att det finns nya näringar som tycker att landsbygden är attraktiv, som inte nödvändigtvis är kopplade till jordbrukssektorn. Europaforum Norra Sverige anser att det behövs en ny europeisk landsbygdpolitik som är oberoende av jordbrukspolitiken.

Europaforum Norra Sverige tycker att det är positivt att strategin lyfter social inkludering, men saknar mål om migration, mångfald och integration och skulle vilja se sådana. Solidaritet och migration är stora utmaningar för EU. Europaforum Norra Sverige anser att det krävs en starkare koppling till demografi och arbetskraftsförsörjning. Underlaget av arbetskraft kommer inte räcka till, för att hantera kompetensförsörjningen krävs det även att arbetskraft utanför Sveriges gränser attraheras.

Europaforum Norra Sverige vill vara en del av lösningen. De nordligt glesbefolkade områdena, som norra Sverige, tillhör har en lång erfarenhet och specifik kompetens i frågor som klimatförändring, energiberoende och demografiska förändringar.

- Hur kan strategin bäst kopplas till EU:s andra politikområden?

Europaforum Norra Sverige ser Europa 2020 som EUs övergripande strategi som kopplas till EUs samtliga politikområden.

Europaforum Norra Sverige anser att utrikespolitiken alltför ofta kopplas bort från regionala utvecklingspolitiken och att Europa 2020 därför borde ha en nära koppling till EUs utrikespolitik. Konkreta exempel på detta som berör norra Sverige är EUs politik kopplat till Arktis och migrationspolitiken.

Europaforum Norra Sverige beklagar att Europa 2020 strategin inte har getts en tydligare jämställdhetsprofil, trots den svenska regeringens viktiga påtryckningsarbete i denna fråga. Europaforum uppmanar Europeiska kommissionen och den svenska regeringen att förstärka jämställdhetsperspektivet i alla målsättningar inför de återstående åren, samt att redovisa måluppfyllelse uppdelat på kön.

- Hur kan man öka aktörernas engagemang för en tillväxtstrategi för EU efter krisen? Vad kan man göra för att öka kunskaperna om och stödet för strategin och förbättra genomförandet av den i ditt land?

Europaforum Norra Sverige anser att engagemanget i Sverige är förhållandevis bra. Inflytande och genomförandemakt på lokal och regional nivå är särskilt viktigt för att bygga starkt engagemang och legitimitet för den gemensamma målbilden. Om strategin formuleras och hanteras top-down så minskar intresset. Strategin blir någon annans att nå och genomföra.

För att förbättra genomförandet så behöver flernivåstyre utvecklas och makten över instrument/verktyg för genomförande (ex vis strukturfonderna) hanteras utifrån subsidiaritetsprincipen. Därför är en regionalisering av strukturfondsprogrammen och verktyg såsom CLLD och ITI viktiga.

Det gränsöverskridande samarbetet är också viktigt i sammanhanget. Genom utbytet mellan och över gränser och i det makroregionala strategiarbetet kan Europa 2020 strategin utvecklas och hanteras. De förutsättningar som finns att nå Europa 2020 målen delas ibland bättre i makroregionen (som exempelvis NSRF Northern Sparsely Populated Areas) än inom medlemsstaten. Där kan gemensamma utmaningar och potentialer synliggöras och hanteras för att bättre bidra till att nå Europa 2020 målen.

Verktyg

- Vilken typ av instrument anser du skulle vara lämpligare att använda för att nå smart och hållbar tillväxt för alla?

Europaforum Norra Sverige anser att strategin är ett bra instrument som kan nå smart och hållbar tillväxt för alla. Avgörande för att uppnå resultat är att själva genomförandet är smart och inkluderande.

- Vad vore bäst att göra på EU-nivå för att se till att strategin verkligen ger resultat? Vad skulle vara bäst att medlemsländerna gör?

Europaforum Norra Sverige anser att flernivåstyre är avgörande för strategins måluppfyllelse. I enlighet med kommissionens rekommendation, i årliga tillväxtöversikten 2014, bör de nationella reformprogrammen diskuteras med nationella parlament och alla berörda parter, särskilt arbetsmarknadens parter och aktörer på regional och lokal nivå. Beslutsfattare på lokala och regional nivå måste involveras mer i europeiska planeringsprocesser då frågor som lyfts i de nationella rekommendationerna berör ansvarsområden som ligger på den regionala och lokala nivån. Europaforum Norra Sverige anser att de nationella reformprogrammen ska bygga på en regional insamling angående genomförandet av strategin.

- Hur kan man med hjälp av strategin uppmuntra medlemsländerna att driva en tillväxtvänlig politik?

Europaforum Norra Sverige betonar att europeiska planeringsprocessen med årliga tillväxtöversikten, nationella reformprogrammet och landspecifika rekommendationer ska ske med dialog med regioner i enlighet med subsidiaritets- och flernivåstyresprinciperna.

Europaforum anser att det krävs en ambitionshöjning och att EU därför måste vara tydligare med att de förväntar mer av medlemsstater som kommit längre. Europaforum anser att de landsspecifika rekommendationerna måste tydligt referera till Europa 2020 målen och förklara skillnaden och relationen mellan kortsiktiga och långsiktiga mål. Europaforum tycker det är otydligt vad som händer om en medlemsstat under en längre tid inte följer rekommendationerna.

- Är målen ändamålsenliga? Förklara närmare.

Sysselsättningsmålet

Europaforum Norra Sverige anser att sysselsättningsmålet är i behov av komplettering. Idag delas arbetskraften i två kategorier: de sysselsatta och de arbetslösa. För att en person ska räknas till kategorin sysselsatt krävs att denne arbetat minst en timma under den aktuella mätveckan. Personer som deltar i arbetsmarknadspolitiska program där lön utgår, exempelvis anställningsstöd och stöd vid start av egen näringsverksamhet, räknas som sysselsatta. Sysselsättningsgraden anger hur stor del av befolkningen som är sysselsatta och statistiken ligger till grund för insatser i frågan. Det är viktigt både för den enskilde personens ekonomi och utveckling och för vår regionala utveckling att personer i sysselsättning arbetar fler timmar än en.

FoU-målet

Europaforum Norra Sverige har inga specifika synpunkter på FoU-målet, men välkomnar kommissionens arbete med att ta fram outputbaserade indikatorer för målet. Vidare betonar Europaforum vikten av att beakta och främja innovationer inte bara i näringslivet, utan även i offentlig sektor.

Energi och klimatmålen

Europaforum Norra Sverige anser att energi- och klimatmålen är tydliga, men ambitionsnivån är låg. Europa 2020-strategin fångar inte mångfalden av miljöfrågor inom ramen för energi- och klimatmålen.

Utbildningsmålen

Europaforum Norra Sverige anser att det är viktigt att minska antalet elever som helt hoppar av gymnasieskolan, men ifrågasätter som det är rätt data som mäts i avhoppsmålet. Avhoppsslagningen är inte konsekvent och innebär att elever som byter utbildningsinriktning kan registreras som avhoppare. Europaforums uppfattning är ett byte av utbildningsinriktning inte är misslyckande. Europaforum skulle vidare vilja se att utbildningsmålen följdes upp av därtill hörande flaggskeppsinitiativ.

Fattigdomsmålet

Europaforum Norra Sverige ifrågasätter om Sveriges fattigdomsmål infriar EU:s ambition att minska fattigdomen och den sociala utestängningen i Europa. Kvinnor, personer med utländsk bakgrund med svag arbetsmarknadsanknytning samt pensionärer som haft låg förvärvsfrekvens och därmed låg intjänande pension är exempel på särskilt utsatta grupper som riskerar fattigdom eller social utestängning. Detta fångas inte av det svenska fattigdomsmålet.

- Skulle du rekommendera att man tar bort eller lägger till vissa mål, eller målen i allmänhet? Förklara närmare.

Europaforum Norra Sverige saknar mål om migration, mångfald och integration i strategin. Alla människor som flyr till EU bör omfattas av EU:s grundläggande rättigheter. En solidaritetsmekanism i asyl- och flyktingmottagandet inom EU bör utvecklas. Även värdet av EU:s inre rörlighet bör understrykas i strategin. EU:s medborgare ska ha samma skydd och respekt i alla medlemsstater. Medlemsstaterna är i sin tur förpliktade att ta hand om sina medborgare.

Europaforum Norra Sverige anser att en god och jämlik folkhälsa är en förutsättning för en hållbar tillväxt och utveckling. Kroniska sjukdomar som cancer, hjärt- och lungsjukdomar, diabetes och psykisk ohälsa ökar och är idag orsaken till 87 % av alla dödsfall i EU. Med ett stort mänskligt lidande och höga samhällskostnader som följd. Många kroniska sjukdomar är kopplade till livsstil och konsumtion av tobak, alkohol, matvanor samt brist på fysisk aktivitet. Livsstil och levnadsvanor går att förändra och en stor del av den livsstilsrelaterade ohälsan går därmed att förebygga.

I synnerhet finns de ohälsosamma levnadsvanorna i grupper som är utsatta på fler sätt, som personer med funktionsnedsättning, kort utbildning och sämre ekonomi. Åtgärder som minskar sociala skillnader i livsstilsrelaterad ohälsa skulle ge fler individer förutsättningar att bidra till samhällets tillväxt och minska kostnaderna samt belastningen på samhällsapparaten. Europaforum Norra Sverige förespråkar därför även ett europeiskt mål för en god och jämlik folkhälsa.

- Vilka områden är mest lämpliga för gemensamma insatser för EU och medlemsländerna? Vad skulle det tillföra?

Europaforum Norra Sverige betonar vikten av förutsättningsskapande hållbar transport- och bredbandsinfrastruktur för att möjliggöra en utveckling i hela Europa med ökad sammanhållning och inkluderande inre marknad.

Europaforum Norra Sverige förordar en rättssäker och inkluderande flyktingmottagning där EU:s medlemsstater och regioner tar ett gemensamt ansvar.

3. Har du några andra synpunkter eller förslag om Europa 2020-strategin som du vill framföra?

Tack för din medverkan. Vänligen skicka dina svar tillsammans med andra dokument till SG-EUROPE2020-CONSULTATION@ec.europa.eu.